

νες, ἐλαίχι, καὶ ἐν γένει φαίνεται ἀναστᾶσα ἡ πόλις πρᾶγματι ἀπὸ τῆς λήθης, δρόμος δὲ ἀμαξήτος καταβαίνων εἰς Γύθειον λίαν τερπνὴν καθιστᾷ τὴν πρὸς τὰ παράλια ὁδοιπορίαν ἐκ τῶν ὑπωρειῶν τοῦ Ταυγέτου.

Ἐκ τῶν μνημείων τῆς ἀρχαίας πόλεως Σπάρτης ἀναφαίνονται ἐκ διαλειμμάτων τινὰ, ὧν ἐστὶ καὶ ἡ ἐξῆς ἐπιγραφή·

.....
 . IK .
 . ΔΙΚΗΝ .
 . ΙΟΜΟΙΟΤΗ... .
 . ΚΚΟΥ... .
 . ΛΟΕΛΑΔΙΚΗΝ Ι... .
 . ΙΜΙΤΟΣ... .
 . ΣΑΥΔΑΛΑΔΙ... .
 . CMEA. .

Τὸ τεμάχιον τοῦτο τῆς ἐπιγραφῆς ἔφερέ μοι ἐκ Σπάρτης ὁ ἐκ *Χαριάς*, κώμης τῆς Ἀρεοπόλεως, καταγόμενος, κ. Δημήτριος Σιούμπασης, ἑνορκος ἄλλοτε ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τῆς Λακωνίας ὀρισθεὶς, ἀνὴρ φιλόμους· ὅπως δὲ μοι εἶπεν, εὔρεν αὐτὸ ἐν θέσει τῆς Σπάρτης, *Παρώρει* καλουμένη, μεταξὺ ἄλλων ἐρειπίων κείμενον ὧν γέμει ἐκεῖσε ὁ τόπος· κεῖται δ' ἐπὶ λίθου ἐκ μαρμάρου· ἀλλ' ἄτυχως τὰ λοιπὰ θρύμματα δὲν εὑρέθησαν, ὅπως συμπληρωθῇ ἡ ἐπιγραφή· διὸ καὶ ἀναγκαζόμεθα, νὰ δημοσιεύσωμεν αὐτὴν καὶ τοὶ κολωθῇν οὖσαν. Εὐχῆς ἔργον ἵνα φιλόμους τις Σπαρτιάτης προβῇ εἰς ἐρεῦνας καὶ ἀνεύρεσιν τῶν λοιπῶν τεμαχίων, ἀναγκαίων διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἐπιγραφῆς· ἰδίᾳ δ' ὁ συντάκτης τῆς ἐν Σπάρτῃ ἐφημερίδος ἡ *Ἀσπίς*, ὅστις ἔλαβε τὴν καλοσύνην καὶ ἄλλοτε νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν αὐτοῦ εἰς τὰ ἐμὰ σπουδάσματα, μνεῖαν ποιούμενος αὐτῶν ἐν τῷ 13 ἀριθ. τῆς ἀξιολόγου αὐτοῦ ἐφημερίδος (15 Μαρτίου 1869, ἔτος Α΄). Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ σειρά τοῦ λόγου κατήγαγεν ἡμᾶς εἰς τὴν καλὴν καὶ ἀγαθὴν *Ἀσπίδα* τῆς Σπάρτης, φρονοῦμεν ὅτι ὁ πεπαιδευμένος αὐτῆς συντάκτης θέλει ἐπιτρέψῃ ἡμῖν, ἵνα παρατηρήσωμεν αὐτῷ, ὅτι τὸ δημοσιευθὲν δημῶδες, παρὰ τῶν ὀρεινῶν τῆς Λακεδαιμόνος ἄδόμενον ἄσμα·

«Γιὰ τὴν καλὴ—ἡ Διμπεράκη μου—

Γιὰ τὴν καλὴ—ἡ μας συντροφιά

Διμπέρη, Διμπεράκη

θὰ εἰπῶ νὰ τραγουδάκι» κλπ.

δὲν εἶναι *Ἀρβανίτικο* τραγούδι, οὐδὲ ὁ χορὸς, παρ' ὅτι ἄδεται *Ἀρβανίτικος* ἢ *Τσαμικός*, ὅπως λέγεται κοινῶς, ὑπάρχει. Οἱ Ἄλβανοι ἄδουσιν ἄσματα ἐν τῇ μητρικῇ αὐτῶν γλώσσῃ, τῇ Σκυπηρίδι καλουμένη·

ὅλως δὲ διάφορα τοῦ ρυθμοῦ, καθ' ὃν ἄδεται τὸ ἀνωτέρω ἐλληνικὸν δημῶδες ἄσμα· ὁ χορὸς δ' οὗτος ἐστὶν ὁ λεγόμενος Μολοττικός διὰ τὸ εἶναι ἐν χρήσει παρὰ τοῖς Μολοττοῖς, ἀρχαίῳ λαῷ τῆς Ἠπείρου· ὁ αὐτὸς ἐλέγετο καὶ Πυρρίχιος διὰ τοὺς εὐγενεῖς βασιλεῖς τῆς Ἠπείρου, Πυρρίδας καλουμένους, ὡς καταγομένους ἐκ τοῦ Πύρρου ἢ Νεοπτολέμου, υἱοῦ τοῦ Ἀχιλλέως (Πλούταρχ. ἐν βίῃ Πύρρου)· ἐχορεύετο δ' ἐν ὅπλοις· διὸ καὶ λίαν ἐνθουσιαστικὸς καὶ ἀνδρώδης, ἀρμόδιος εἰς τὰ παλληκάρια τῆς Ἑλλάδος καὶ τοὺς Ἀρματωλοὺς τῶν ὀρέων τῆς Ἠπείρου καὶ τῆς Μακεδονίας. Ὁ αὐτὸς χορὸς λέγεται καὶ Τσιάμικος διὰ τοὺς Τσιάμιδας Ἠπειρώτας, κατοικοῦντας παρὰ τὸν ποταμὸν Θύαμιν (χυδαῖστὶ μετονομασθέντα Τσιάμην) ἐκ τοῦ φυτοῦ *Τσιάμ* τουρκιστὶ λεγομένου καὶ φουμένου παρὰ τὸν ποταμὸν τοῦτον τῆς Ἠπείρου. (1) Ἐσφαλμένως δὲ λίαν ἐπεκράτησεν ἐν Ἑλλάδι σήμερον ἡ ὀνομασία Ἀρβανίτικος χορὸς, *Ἀρβανίτικα* τραγούδια, εἰς χορὸν καὶ ἄσματα ἐθνικώτατα. Ἐρευναὶ Μεσαιωνικαί, ἐμβριθεῖς καὶ σπουδαῖαι, πείσουσιν ἕκαστον περὶ τούτου· ἀλλ' ὁ Μεσαιων, ἡ ἄλυσις αὕτη ἡ συνδέουσα τὸν νεώτερον ἡμῶν βίον μετὰ τοῦ ἀρχαίου, ὀλίγον ἐτι ἐφείλκυσαν ἡμῶν τὴν προσοχὴν. Ἀλλ' ἄλλοτε περὶ τούτου πλείονα,

ΛΘΑΝ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ.

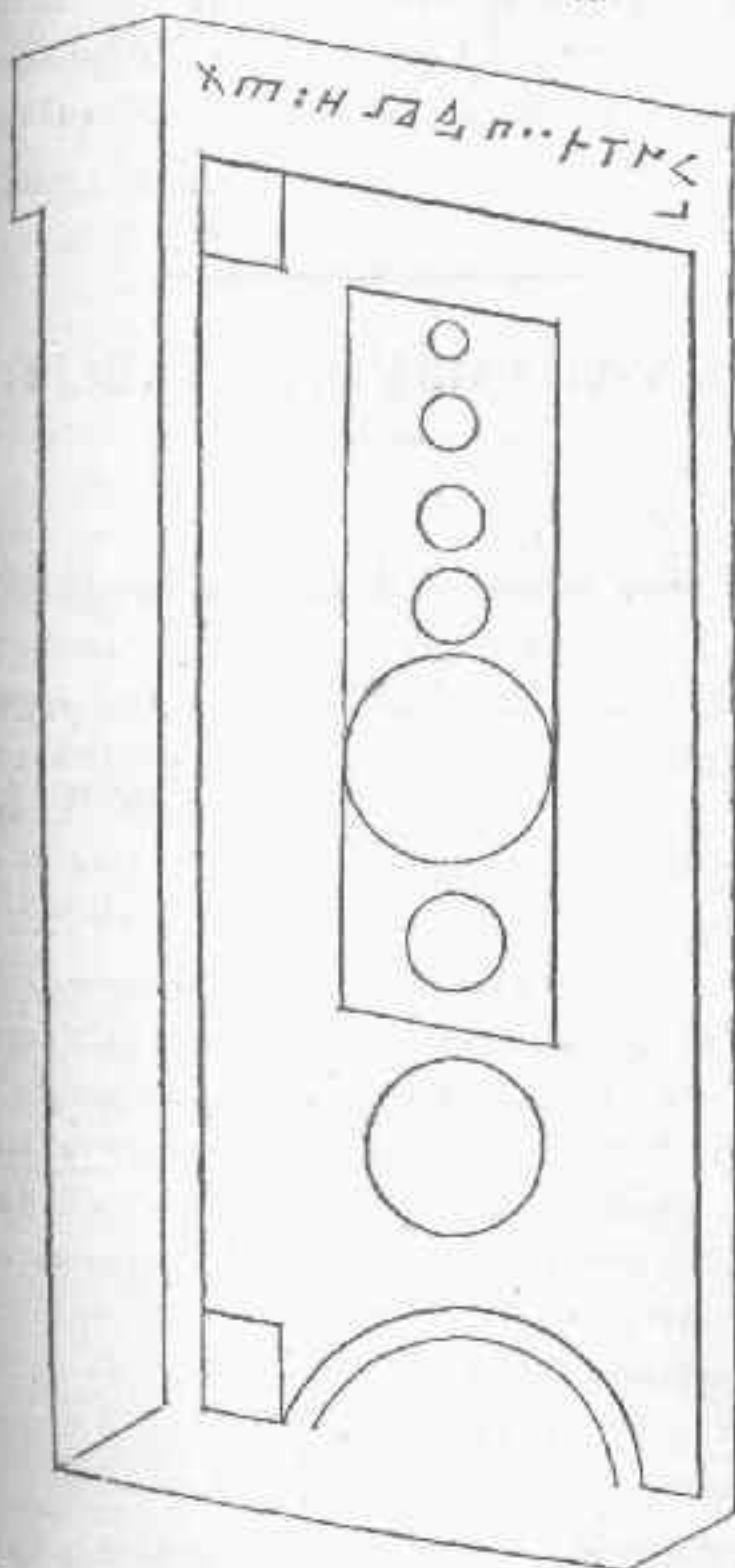
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ ΝΑΞΟΥ.

Ἀξιότιμε φίλε!

Πρὸ τινῶν ἡμερῶν ἐπέδειξέ με ὁ Κ. Δήμαρχος Νάξου ἀρχαῖον μάρμαρον, ὃ θεωρῶ οὐ μικροῦ λόγου ἄξιον καθὼς ὑπόλοιπον, κατ' ἐμὴν γνώμην, ἀρχαίας κλεψύδρας. Τὸ μάρμαρον τοῦτο ἔχει ἑκτασιν κατὰ μῆκος μὲν ἐνδὲς γαλλικοῦ μέτρου καὶ $\frac{18}{100}$, κατὰ πλάτος δὲ $\frac{47}{100}$ μ. καὶ πῆχος $\frac{40}{100}$ · μετὰ δὲ τῆς σωζομένης κατὰ τὴν μίαν ἄκρην βάσεως $\frac{14}{100}$. Καθ' ὅλας δὲ τὰς ἐπιφανεῖς ἐστὶ κατεργασμένον· μάλιστα ἐν τῇ ἄνω ἔχει σκεφοειδῆ τινὰ αὐλακα ἐμπεριέχουσαν ἑτέραν μικροτέραν ἐκτάσεως κατὰ μῆκος μὲν $\frac{59}{100}$, καὶ κατὰ βάθος δὲ ἐνδὲς περίπου ἑκατοστοῦ γαλλικοῦ μέτρου. Ἐν δὲ τῷ αὐλακί τούτῳ ὑπάρχουσιν εἰς κατὰ σειράν κοιλώματα βαθυμετῶν κατὰ τὴν χωρητικότητά ἐλαττούμενα· καὶ τὰ μὲν πέντε ὡσείδους σχήματος μετὰ χειλέων κατὰ τὸ στόμιον καὶ μικρᾶς ἐν τῷ πημένι ὀπῆς, ἥτις συνεπληροῦτο διὰ χαλκίνου τριχοειδοῦς σωλῆνος, σωζομένου ἐτι ἐν μιᾷ τῶν ὀπῶν. Ἐκ τῶν κοιλωμάτων τὸ μὲν ἥμιστον πάντων, καὶ πρῶτον

(1) Ἴδε Κριτικὰς μου περὶ Ἀσπιδίων ἐπιστάσις ἐν Πάτραις ἐκδοθείσας κατὰ τὸ 1866. σελ. 32—27 καὶ καθ' ἑξῆς.

ἀριθμούντες ἐκ τῆς ἀνεπάφου τοῦ μαρμαρίου ἄκρας, ἔχει βάθος $\frac{1}{2}$ / 100 καὶ χωρητικότητα οὐγγίας ὕδατος· τὸ δὲ δεῦτερον βάθος $\frac{16}{100}$ μ. καὶ χωρητικότητα $2, \frac{1}{2}$ οὐγγίων· τὸ τρίτον ἔχει βάθος $\frac{63}{100}$ καὶ χωρητικότητα 3 οὐγγίων· τὸ τέταρτον βάθος $\frac{6}{100}$ καὶ χωρητικότητα 5 οὐγγίων· τὸ δὲ πέμπτον, κατὰ σειράν, εἶναι ἀβαθές, ἄνευ χειλέων κατὰ τὸ στόμιον καὶ ὁπῆς ἐν τῷ πυθμένι, δίκην πινακίου, ὥστε κατὰ πιθανὸν λόγον ἐχρησίμευε πρὸς ἐναπόθεσιν τοῦ πρὸς καθαρισμὸν σπόγγου· τὸ ἕκτον ἔχει βάθος $9, \frac{1}{2}$ / 100 καὶ χωρητικότητα 9, $\frac{1}{2}$ οὐγγίων· τὸ ἑβδόμον, τὸ καὶ ἐκτὸς τοῦ μικροῦ αὐλάκος κείμενον, ἔχει βάθος $\frac{42}{100}$ καὶ χωρητικότητα $56 \frac{1}{2}$ οὐγγίων. Ἐκτὸς δὲ τούτων ὑπάρχει ἐν τῇ αὐτῇ σειρᾷ, ἀλλ' ἐκτὸς ἀμφοτέρων τῶν ἐν λόγῳ αὐλάκων, καὶ ἕτερον, ἥτοι ὀγδοὺν κοίλωμα, μέγιστον μὲν πάντων ἀλλ' ἑλλειπές, κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος μὴ ὄντος ὁλοκλήρου τοῦ μαρμαρίου. Ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιφανείᾳ πρὸς τὴν ἀκραιάν ἄκραν ὑπάρχει καὶ ἐπιγραφὴ λίαν ἀτέχνως ἐγκεχαρταγμένη καὶ ἐν μέρει ἐφθαρμένη, ἔχουσα τὰ ἐν τῷ παρακειμένῳ ξυλογραφήματι σημεῖα δηλοῦντα ἴσως τὸν καταμετρούμενον χρόνον.

Ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιφανείᾳ κατὰ τὰς δύο ἄκρας τοῦ μαρμαρίου ὑπάρχουσιν ἔτι δύο τετραγωνικὰ μετα-

γενεστέραι, ὧς φαίνεται ἐποχῆς, κοιλώματα, χρησιμεύοντα πρὸς ὑποστήριξιν τῶν παραστάδων τῆς θύρας, τῆς ὁποίας ἦτο τὸ μάρμαρον τοῦτο μέχρι τοῦδε κατώφλιον.

Προστίθῃμι δὲ καὶ τρεῖς ἀνεκδότους ἐπιγραφάς δι' ἀπῆντησα ἐσχάτως ἐν Νάξῳ, μετὰ τῶν ἀξιοτίμων συναδέλφων μου Κ. Κ. Δαμηράλου καὶ Καλλιόου. Τούτων ἡ πρώτη καὶ τοι λίαν ἐφθαρμένη, ἀποτελοῦντος τοῦ φέροντος αὐτὴν μαρμαρίου μέρος βαθμίδος οἰκιακῆς κλίμακος, φαίνεται μοι ἀξιοσημείωτος διὰ τὴν ἐν τῷ τέλει αὐτῆς λέξιν **ΑΜΦΙΛΗΜΥΛΩΝ**, (ἐκ πόλεως Ἀμφιλήμυλος?)

Α'.

..... ΟΙΩΝΑ
 ΝΑΡ Ω ΟΕ Η ΝΟΝ
 Ν Ε Ε
 Ν ΕΙ ΟΝ

 ΗΝΙΚ
 Ν
 Λ
 Ε Μ ΤΙΝ Ε Λ ΙΝ
 ΠΟ Α Τ ΕΓ ΠΟΛΕ
 ΑΝΑΓΡΑΨΑΙ ΕΝΤΩΠΡΥ
 Α ΛΙΩΙΝΗΙΤ ΑΡΗΟΤΙΟΝΙ ΧΕΝΤΟΥ
 ΑΜΦΙΛΗΜΥΛΩΝ.

Β'.

..... ΑΙΜ Ν ΑΥ
 ΠΡΟΒΙΩΝ ΕΛΑΜΟ ΩΕΚΑ
 ΓΕΜΤΟΝ ΑΧΕΝΕ ΘΥΝΟΗΓΑΡ ΕΝΕ
 ΤΑΠΛ ΚΤΗΝΑΝΤΟ ΠΗ
 ΠΕΠΕΜΟ ΕΧΟΝΤΕΣ Α ΑΕΤ
 ΤΑΤΟΝ ΦΟΙΒΙΑΝΟΕ ΔΟΝΟΜΕΕΚ
 ΝΕ ΤΟ

Γ'.

ΦΙΛΟΚΡΑΤΗΚΑΙ ΕΘ
 ΧΡ ΤΕΧ Ε ΕΛΕΥΘ ΟΝΦΙΛΟΘ ΟΥ

Ἐν Νάξῳ τὴν 2 Νοεμβρίου 1870.

Ι. ΔΕ-ΚΙΓΑΛΛΕΣ.

ΕΠΙΓΡΑΦΗ ΑΝΕΚΔΟΤΟΣ.

Ἐπὶ λίθου σχήματος ἐπιμήκους τετραγώνου, πολὺς ἐκατέρωθεν παριστάντος γλυφὰς καὶ τορείας, ἐν Μασταύροις δὲ πρὸ πολλοῦ ἀνορυχθέντος, καὶ ἐν τῷ περιβόλῳ τῆς ἐν Ναζλίων Ἐκκλησίας μετενεχθέντος, φέρεται ἡ ἐξῆς ἐπιτύμβιος ἐπιγραφή.

.....
 ΓΥΝΑΙΚΟΣ ΑΥΤΟΥ
 ΚΑΙΤΕΚΝΩΝ ΑΥΤΩΝ